

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny**

Warszawa, dnia kwietnia 2011 r.

**Pani
Ewa Kopacz
Minister Zdrowia**

KNO-4101-04-03/2010
R/10/007

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała realizację przez Ministra Zdrowia w latach 2007-2010 zadań wynikających z „*Narodowego Programu Zapobiegania Nadwadze i Otyłości oraz Przewlekłym Chorobom Niezakaźnym poprzez Poprawę Żywienia i Aktywności Fizycznej w latach 2007 – 2011 POL-HEALTH*” (Program zapobiegania nadwadze i otyłości lub Program).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 lutego 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Minister niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Ministra Zdrowia.

Przyjmując ocenę pozytywną NIK uwzględniła: zapewnienie, w ramach finansowania programów zdrowotnych, środków na realizację zadań wynikających z *Programu*; określenie w umowach dotyczących realizacji *Programu* zakresu zadań, warunków finansowania i zabezpieczenia należytego wykonania umów; przestrzeganie protokolarnego rocznego zamykania realizacji zadań *Programu*; włączenie w 2009 r. do zakresu *Programu* działań na rzecz zmniejszenia zużycia soli w Polsce; powołanie zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 listopada 2007 r. *Rady ds. Diety, Aktywności Fizycznej i Zdrowia* (Rada) oraz

przeprowadzenie kontroli dotyczącej realizacji dwóch zadań *Programu* w Instytucie Żywności i Żywienia w Warszawie (Instytut).

Uwaga NIK dotyczy nieprzeprowadzenia w 2010 r. konkursu ofert na realizację jednego z dziewięciu zadań w związku z realizacją *Programu*.

1. *Program zapobiegania nadwadze i otyłości* jest reakcją władz Polski na inicjatywę Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wyrażoną w *Globalnej Strategii dotyczącej Żywienia, Aktywności Fizycznej i Zdrowia*, przyjętej na 57. Światowym Zgromadzeniu Zdrowia (Genewa, maj 2004 r.). *Program* jest także odpowiedzią na idee zawarte w *Europejskiej Karcie Walki z Otyłością* (przygotowanej przez WHO) podpisanej przez Ministra Zdrowia w listopadzie 2006 r. (Stambuł, Konferencja Ministerialna WHO), co wiąże się z przyjęciem przez Polskę deklaracji zawartych w ww. dokumentach.

Realizacja *Programu* była uzależniona od wielkości środków zagwarantowanych w corocznej ustawie budżetowej na realizację programów polityki zdrowotnej. Zakładaną w połowie 2007 r. na realizację całości *Programu* kwotę 12.207 tys. zł zmniejszono w połowie 2010 r. do kwoty 5.957,6 tys. zł (o 51,2%) oraz włączono go jako Moduł nr 1 do *Narodowego Programu Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym*.

W wyniku przeprowadzonych konkursów ofert zadania *Programu* realizował głównie Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie (11 umów) oraz Akademia Medyczna we Wrocławiu (jedna umowa). W latach 2007-2010 (wielkość środków w 2010 r. określono na podstawie zawartych umów) na realizację *Programu* wydatkowano kwotę 2.397,1 tys. zł, co stanowiło 54,1% zaplanowanych w tym okresie środków (w kwocie 4.430 tys. zł).

Rada ds. Diety, Aktywności Fizycznej i Zdrowia podejmowała różnorodne działania dotyczące promocji zdrowego żywienia, w tym m.in. w zakresie propagowania programów zdrowotnych i akcji, jak np. *Trzymaj formę*, *Mleko w szkole*, *Warzywa i owoce za darmo*. W marcu 2009 r. Rada zorganizowała konferencję w Sejmie RP pt. *Promocja zdrowia – czy to się opłaca?*, której tematem przewodnim była promocja prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej wśród ludności w Polsce.

2. W dniu 29 września 2010 r. Minister Zdrowia zawarł z Instytutem umowę nr 12A/9/2010/1108/1161 na dystrybucję monografii pt. *Opracowanie zaleceń dla*

lekarzy, pielęgniarek dotyczących diagnozowania zaburzeń odżywiania oraz Ulotki na temat soli na łączną kwotę 130 tys. zł bez przeprowadzenia konkursu ofert.

Było to niezgodne z art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.), który stanowi, że w przypadku programów zdrowotnych realizowanych przez inne niż Narodowy Fundusz Zdrowia podmioty, wyboru realizatora programu zdrowotnego dokonuje się w drodze konkursu ofert.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o przestrzeganie zasady wyboru realizatorów zadań zawartych w *Programie* w drodze konkursu ofert.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pani Minister o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Minister prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadsyłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.